

Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterlikleri İle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Mustafa KÖROĞLU¹, Sadık Yüksel SIVACI²

Geliş Tarihi: 26.12.2016

Kabul Ediliş Tarihi: 21.04.2017

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma evrenini 2014-2015 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören toplam 275 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, öğretmen yeterliklerinden öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerinin A2 düzeyi performans göstergeleri dikkate alınarak oluşturulan form ve Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri'nin (KÖSE-3) üçüncü sürümü kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Özel alan yeterlikleri algılarında ise cinsiyet ve öğrenim görülen bölüme göre anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. **Anahtar kelimeler:** Öğretmen adayı, öğrenme stili, öğretmen yeterliği, özel alan yeterliği.

Analyzing The Relationship Between Learning Styles And Specific Field Competencies Of Prospective Teachers

ABSTRACT

The purpose of this study is to introduce the relation between academic major competencies and learning styles of senior students at Ahi Evran University Faculty of Education. The universe of the research consists of 275 students attending Ahi Evran University, Faculty of Education in 2014 - 2015 academic year. In the study, as the data collection tool, a personal information sheet developed by the researcher, the third edition of Kolb Learning Styles Inventory (LSI), A2 level Performance Indicators survey pertaining to Teachers Competencies in Their Branches from the General Proficiencies of Teaching Profession was designed and used. At the end of the study it was concluded that no distinguishable statistical difference between the academic major competencies and the learning styles of the senior students could be observed. As for the academic major competencies, it is concluded that there is a significant difference in some variables.

Keywords: Prospective teacher, learning style, competency of teacher, academic major competency.

GİRİŞ

* Bu çalışma, birinci yazarın Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu aynı isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Hacettepe Üniversitesi, e-posta: mustafakoroglu@hacettepe.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, e-posta: sysivaci@ahievran.edu.tr

Öğretmenlik mesleği sürekli kendini geliştirmeyi gerektiren bir meslektir. Çağımızda bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, toplum hayatının her alanını hızla geliştirmekte ve değiştirmektedir. Bu gelişim ve değişimin en çok etkilediği alanlardan biri de eğitim dünyasıdır. Eğitimin amacı, bireyi yaşadığımız çağa uygun, yeni gelişmelerden ve bilgilerden haberdar bir şekilde yetiştirerek hem kendi mutluluğunu hem de milletinin çağdaş medeniyetler seviyesine yükselmesini sağlamaktır. Öğretmenin bir yandan yeniliklere ayak uydurması ve diğer yandan da yeniliklere açık bir toplum için öğrenciler yetiştirmesi gerekmektedir (Kahyaoğlu ve Yangın, 2007). Bu duruma bağlı olarak öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri için sahip olmaları gereken genel öğretmen yeterlikleri ve branşlara yönelik özel alan yeterlikleri daha fazla önem kazanmaktadır.

Yeterlik, bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumu (MEB, 2008); iş görenin kendinden beklenen rolleri beklenen nicelik ve nitelikte gerçekleştirilmesi; bir davranışı yapmak için gerekli bilgi ve beceriyi kazanmış olmaktır (Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer, 2009). Öğretmen yeterlikleri ise, “Öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar” (MEB, 2006) olarak tanımlanmaktadır.

Öğretmenlik mesleğinin nitelikleri üzerine ülkemizde pek çok araştırma ve ilgili kurumlar tarafından düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. 2002’de, öğretmenlik mesleğinin nitelikleri yeniden değerlendirilmeye alınmış; genel yeterlikler, genel kültür, özel alan ve eğitime-öğretme yeterlikleri alt başlıklarında ele alınmıştır (Demiral, Baydar ve Gönen, 2010). 2006’da YÖK ve MEB’in ortaklaşa yaptığı çalışmalar sonucu özel alan yeterlikleri yani öğretmenlik branşlarının tamamı için genel ve özel alan yeterlikleri belirlenmiş ve bu yeterlikler 2008’de bakanlık tarafından kitap haline getirilmiştir (Kahramanoğlu ve Ay, 2013). Demirel (1999), öğretmenlerin mesleki anlamda genel kültür ve genel yetenek bilgisi, mesleki bilgi ve alan bilgisi olmak üzere üç ana alanda yeterli bilgi ve becerilere sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.

Çalışmamızın konusu olan alan bilgisi; öğretmenin öğreteceği konuyla ilgili sahip olması gereken bilgi, beceri ve değerlerdir (Gençtürk, Akbaş ve Kaymakçı, 2012). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2008 yılında “Özel Alan Yeterlikleri” adlı çalışma yayınlanarak Türkiye’de öğretmenlerin sahip olması gereken standartların belirlenmesi amaçlanmıştır. Genel alan yeterliklerin belirlenmesinde, öğretmen mesleğinin geneline ilişkin yeterlik düzeyleri göz önünde bulundurulmuştur. Özel alan yeterliklerin belirlenmesinde ise ilköğretim ve orta öğretim müfredatında yer alan her bir dersin öğretmenliğine yönelik ayrı ayrı alan eğitimi yeterlikleri tespit edilmiştir.

Özel Alan Yeterlikleri; ‘yeterlik alanları’, ‘yeterlikler’ ve ‘performans göstergeleri’ nden oluşmaktadır. ‘Yeterlik alanı’ belli bir alanda birbiri ile ilişkili

beceri, tema, kavram ve değerlerin bir bütün olarak ele alındığı yapıları kapsamaktadır. Yeterlik; bir alanda meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumu olarak tanımlanırken performans göstergesi; yeterliklerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin delili olabilecek gözlemlenebilir - ölçülebilir davranışlar olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2008).

Öğrenmenin etkili bir biçimde gerçekleşebilmesi için öğrencinin kendini ve öğrenme yollarını tanıması gerekmektedir. Bireyler arasındaki farklılıkları inceleme çalışmaları sonucunda “öğrenme stili” kavramı ortaya çıkmıştır. Öğrenme stili, her birey ile ilgili ipucu veren gözlenebilir ve ayırt edilebilir davranışları içermektedir (akt: Karagöz, Tezel ve Özabacı, 2009). Öğrenme stili öğrenenlerin bilgiyi algılama, işleme, düzenleme, problem çözüme, ürün ortaya koyma, güdülenme şekillerindeki farklılıkların göz önüne alınması ve bunlara bağlı olarak öğrenme – öğretme süreçlerinin tasarlanması amacıyla ortaya çıkan bilgidir (Felder ve Silverman, 1988) ve öğrencilerin, öğrenme çevresini nasıl algıladıklarını, bu çevreyle nasıl etkileşim kurduklarını, nasıl tepki verdiklerini ortaya koyan bireysel özellikler ve tercihler olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, öğretmen adaylarının öğrenme stilleri, özel alan yeterliklerinin durum tespiti; öğretmen adaylarının kaynağında nitelikli yetişmeleri için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stillerinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Bu çalışma, öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir araştırmadır. Araştırma bu yönüyle betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın yürütülmesinde genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Karasar, 2002).

Katılımcılar

Bu araştırmanın genel evrenini Türkiye’deki eğitim fakültelerinde 2014-2015 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören Fen ve Teknoloji, Okul Öncesi, Sınıf, Bilişim Teknolojileri, Türkçe, İlköğretim Matematik ve Sosyal Bilgiler öğretmenliği son sınıfta okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini ise Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 275 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1. Çalışma Evrenine İlişkin Demografik Özellikler

	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	191	69, 5
	Erkek	84	30, 5

Öğrenim görülen program	İlköğretim Matematik	35	12,7
	Sınıf	44	16,0
	Okulöncesi	46	16,7
	Sosyal Bilgiler	41	14,9
	Fen ve Teknoloji	35	12,7
	Türkçe	35	12,7
	BÖTE	39	14,2

Tablo 1’de görüldüğü gibi, çalışma evreninde kadınların oranı %69,5; erkeklerin oranı %30,5’tir. Öğrencilerin öğrenim gördüğü programa göre dağılımına bakıldığında; İlköğretim Matematik Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %12,7; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %16; Okul Öncesi Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %16,7; Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %14,9; Fen ve Teknoloji Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %12,7; Türkçe Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %12,7; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin oranı %14,2’dir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Temel Eğitime Destek Projesi” kapsamında geliştirilen Öğretmen Yeterliklerinden öğretmenlik mesleği Özel Alan Yeterliklerinin A2 düzeyi performans göstergeleri aslına sadık kalınarak oluşturulan beşli likert tipi form ve David Kolb tarafından geliştirilmiş olan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri’nin (KÖSE-3) üçüncü sürümü kullanılmıştır.

Özel Alan Yeterlikleri Formu

Araştırmada ölçme aracı olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Temel Eğitime Destek Projesi” kapsamında geliştirilen Öğretmen Yeterliklerinden öğretmenlik mesleği Özel Alan Yeterliklerinin A2 düzeyi performans göstergeleri aslına sadık kalınarak beşli likert tipi bir forma dönüştürülmüştür. Beşli derecelendirme yapılarak geliştirilmiş olan bu ölçekteki seçenekleri “Tamamen katılıyorum (5)”, “Katılıyorum (4)”, “Kararsızım (3)”, “Katılmıyorum (2)” ve “Hiç katılmıyorum (1)” oluşturmaktadır. Benzer araştırmalarda da olduğu gibi (Küçüköğlü ve Kaya, 2009) A2 performans göstergesi özel alan yeterliklerinin gerçekleştirilmesinde orta düzeyi ifade eder. Çalışmada A2 düzeyinin tercih edilmesinin nedeni A3 ya da A1 düzeyine ilişkin durumu gösterebilmesidir. Öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla beşli likert tipi formda yer alan maddelere “Hiç Katılmıyorum”u işaretleyenler 1 puan, “Katılmıyorum”u işaretleyenler 2 puan, “Kararsızım”ı işaretleyenler 3 puan, “Katılıyorum” u işaretleyenler 4 puan, “Tamamen Katılıyorum”u işaretleyenler 5 puan olarak değerlendirilir.

Öğrenme Stilleri Envanteri

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının baskın öğrenme stillerinin belirlenmesi için ise David Kolb tarafından geliştirilmiş olan Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri’nin (KÖSE-3) üçüncü sürümü kullanılmıştır. Kolb tarafından ilk kez

1976 yılında alanyazına kazandırılan envanterin ilk sürümünde dokuz adet dizinde yer alan dörder kelime, bireylerin öğrenme tercihlerini ortaya koyacak biçimde sıralanmaktadır. Ölçekten alınan puanlar, Kolb'ün Deneyimsel Öğrenme Kuramına göre somut deneyim-SD, yansıtıcı gözlem-YG, soyut kavramsallaştırma-SK ve aktif deneyim-AD öğrenme tercihlerine bağlı olarak; değiştiren (diverger), özümseyen (assimilator), ayırıştırıcı (converger) ve yerleştiren (accommodator) biçiminde gruplanmaktaydı. Yapılan çalışmalar envanterin bu ilk sürümüyle ilgili güvenilirlik çalışmalarının sürdürülmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Envanter yeni bir biçim ve puanlama sistemi oluşturularak 1985'te yenilenmiştir (Kolb,1990). Envanterin bu ikinci sürümü 12 adet tamamlamalı tip maddeden oluşmaktadır. Maddelerin anlaşılabilirliğini artırmak için ilk sürümde yer alan kelimeler yerine cümleler kullanılmış, ifadelerin somutlaştırılmasına çalışılmıştır. Araştırmalar, envanterin güvenilirlik katsayısının ve iç tutarlılığının önceki versiyona göre önemli oranda yükseldiğini ve bireylerin öğrenme stili belirlemede kullanılabilirliğini göstermiştir. Envanterin bu ikinci sürümü, Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye çevrilmiş, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, envanterin dört boyutuna (öğrenme biçimlerine) ait güvenilirlik katsayılarının (Cronbach alpha) 0,73 ile 0,83 arasında değiştiği bulunmuştur. Bu duruma göre, güvenilirlik katsayılarının tatmin edici düzeyde olduğu ve KÖSE'nin Türkiye'de uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS 21.0 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Analizlerde uygun testin seçilmesinde normallik analizi sonucuna göre karar verilmiştir. İstatistiksel testler "H0: Değişkenin dağılımı normaldir" "H1: Değişkenin dağılımı normal değildir." hipotezlerinin birimlik örnek veriler aracılığı ile test etmektedir. Test sonucunda değişkenin dağılımının normal dağılıma uygun olduğu kabul edilir ise (H0 kabul) parametrik testler uygulanır. Normal dağılıma uygun olmadığı (H0 red) sonucuna varılır ise verilere parametrik testler uygulanmaz. Bu durumda veriler uygun parametrik olmayan alternatif bir test ile test edilir. Yapılan analiz sonucunda, verilerin normal dağılım göstermediği görülmüş, bu yüzden nonparametrik testlerden, iki gruplu değişkenlerin analizinde Mann Whitney U testi, iki gruptan daha fazla olan verilerin analizinde ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Öğrenme Stilleri ile Cinsiyet Değişkenine Göre İlişki Durumunun Ki Kare Testi ile İncelenmesi

Cinsiyet	Öğrenme Stilleri								
	Değiştiren		Özümseyen		Ayırıştırıcı		Yerleştiren		
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Kadın	63	33,0	46	24,1	36	18,8	46	24,1	
Erkek	21	25,0	30	35,7	14	16,7	19	22,6	
Toplam	84	30,6	76	27,6	50	18,2	65	23,6	
$X^2=4,279$		$p= 0,233$							

Tablo 2’de görüldüğü gibi, çalışma evreninde kadın öğretmen adayları değiştiren, ayırıştırıcı ve yerleştiren öğrenme stillerini erkeklere göre; erkek öğretmen adayları ise özümseyen öğrenme stillerini kadın öğretmen adaylarına göre daha çok tercih etmiştir. Toplamda ise en çok tercih edilen öğrenme stili % 30,6 ile değiştiren öğrenme stildir.

Tablo 3. Öğrenme Stilleri ile Öğrenim Görülen Program Değişkenine Göre İlişki Durumunun Ki Kare Testi ile İncelenmesi

Öğr. Gör. Program	Öğrenme Stilleri							
	Değiştiren		Özümseyen		Ayrıştırıcı		Yerleştiren	
	n	%	n	%	n	%	n	%
İlköğretim Matematik Sınıf	11	31,4	9	25,7	9	25,7	6	17,2
Okulöncesi	9	20,5	18	41,0	9	20,5	8	18,0
Sosyal Bilgiler	15	32,6	9	19,6	7	15,2	15	32,6
Fen ve Teknoloji	15	36,6	14	34,1	3	7,3	9	22,0
Türkçe	8	22,9	11	31,4	9	25,7	7	20,0
BÖTE	16	45,7	6	17,1	3	8,6	10	28,6
Toplam	10	25,6	9	23,2	10	25,6	10	25,6
	84	30,6	76	27,6	50	18,2	65	23,6

$$X^2=23,667 \quad p=0,166$$

Tablo 3’de görüldüğü gibi, İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği programı öğrencileri ‘değiştiren’ öğrenme stili; Fen ve Teknoloji Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği programı öğrencileri ‘özümseyen’ öğrenme stili daha çok benimsemişlerdir. Okulöncesi Öğretmenliği programı öğrencileri ‘değiştiren’ ve ‘yerleştiren’ öğrenme stillerini benimsemişlerdir. Bunun yanı sıra Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi programı öğrencileri ‘değiştiren’, ‘ayırıştırıcı’ ve ‘yerleştiren’ öğrenme stillerini (%25,6) aynı oranda benimsemişlerdir.

Tablo 4. Cinsiyet Gruplarının Özel Alan Yeterlik Puanı Açısından Mann-Whitney U Testi ile Karşılaştırılması

		n	Sıra Ortalaması	U	p
ÖAYP	Kadın	191	147,80	6150,5	,002
	Erkek	84	115,72		

Tablo 4’de görüldüğü gibi, cinsiyet gruplarının Özel Alan Yeterlik Puanı (ÖAYP) açısından Mann-Whitney U testi ile karşılaştırılması sonuçlarına göre kadınlarla erkekler arasında özel alan yeterlik puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır (U=6150,5, p<,05). Kadınların Özel Alan Yeterlik Puanı sıra ortalamaları 147,80; erkeklerin 115,72’dir. Buna göre kadınların özel alan yeterlik düzeyleri daha yüksektir yorumu yapılmaktadır.

Tablo 5. Öğrenim Görülen Program Gruplarının Özel Alan Yeterlik Puanı Açısından Kruskal-Wallis H Testi ile Karşılaştırılması

	n	Sıra Ortalaması	X ²	p
İlköğretim Matematik	35	52, 19		
Sınıf	44	241, 25		
Okulöncesi	46	201, 00		
ÖAYP Sosyal Bilgiler	41	89, 12	195, 505	,000
Fen ve Teknoloji	35	83, 59		
Türkçe	35	173, 66		
BÖTE	39	92, 44		

Tablo 5’de görüldüğü gibi, öğrenim görülen program gruplarının Özel Alan Yeterlik Puanı açısından Kruskal-Wallis H testi ile karşılaştırılması analizi sonuçlarına göre farklı programlarda öğrenim görenler arasında Özel Alan Yeterlilik Puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($X^2=195,505$, $p<,05$). İlköğretim Matematik Öğretmenliği programı öğrencilerinin Özel Alan Yeterlilik Puanı sıra ortalamaları 52,19; Sınıf Öğretmenliği programı öğrencilerinin 241,25; Okulöncesi Öğretmenliği programı öğrencilerinin 201; Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı öğrencilerinin 89,12; Fen ve Teknoloji Öğretmenliği programı öğrencilerinin 83,59; Türkçe Öğretmenliği programı öğrencilerinin 173,66; BÖTE programı öğrencilerinin 92,44’tür. Buna göre özel alan yeterlik düzeylerinin en yüksek olduğu grup Sınıf Öğretmenliği programı öğrencileri; özel alan yeterlik düzeylerinin en düşük olduğu grup ise İlköğretim Matematik Öğretmenliği programı öğrencileridir.

Tablo 6. Öğrenme Stillere Göre Özel Alan Yeterlik Puan Ortalamaları

Öğrenme Stilleri	Özel Alan Yeterlik Puan Ortalaması	n
Değiştiren	4,0833	84
Özümseyen	4,0003	76
Ayrıştıran	4,1526	50
Yerleştiren	4,0925	65

Tablo 6’ da görüldüğü gibi, öğrenme stillerine göre özel alan yeterlik puan ortalamaları incelendiğinde, ‘ayrıştıran’ öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin özel alan yeterlik puan ortalaması ($X= 4,1526$) en yüksek düzeyde; ‘özümseyen’ öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin özel alan yeterlik puan ortalaması ($X= 4,0003$) en düşük düzeydedir. Yine de öğrenme stillerine göre özel alan yeterlik puanları ortalamalarının birbirine yakın olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bireylerin öğrenme stilleri kendi içlerinde farklılık göstermektedir. Gregorc ve Kolb'un öğrenme stili modellerine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerini cinsiyet ve akademik başarı değişkenleri açısından karşılaştırmalı olarak incelediği bir çalışmada araştırmaya katılan teknik öğretmen adaylarının, Gregorc Öğrenme Stili Modeli'ne göre en fazla Somut Random öğrenme stiline sahip oldukları tespit edilirken, Kolb Öğrenme Stili modeline göre ise mevcut çalışmada da öğretmen adaylarına benzer olarak "Değiştiren" öğrenme stiline sahip oldukları tespit edilmiştir (Ekici, 2013). Pehlivan (2010)'ın ise yapmış olduğu çalışmada, öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğrenme stilleri incelendiğinde, kadın ve erkek öğretmen adaylarında en fazla ayırıştırıcı daha sonra özümseyen, yerleştiren ve değiştiren öğrenme stillerine sahip olduğu bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Yapılan benzer çalışmada kadın ve erkek öğretmen adaylarının en fazla ayırıştırıcı ve özümseyen öğrenme stillerine sahip olduğunu bildirilmiştir. Bu çalışmada da, çalışma evreninde kadın öğretmen adayları değiştiren, ayırıştırıcı ve yerleştiren öğrenme stillerini erkekler için; erkek öğretmen adayları ise özümseyen öğrenme stillerini kadın öğretmen adaylarına göre daha çok tercih etmiştir. Toplamda ise en çok tercih edilen öğrenme stili değiştiren öğrenme stildir. Pehlivan (2010)'ın yapmış olduğu çalışmada örneklemin birinci sınıf öğrencilerden oluşmasının bu farklılığın temel gerekçesi olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada çalışma evreni son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Son sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerinin yükseköğretim yaşantıları ile ilişkili olarak birinci sınıf öğrencilerinden daha farklı bir yapıya sahip olacağı düşünülmektedir.

Çavaş (2010) tarafından yapılan çalışmada, İlköğretim Sınıf, Fen Bilgisi ve Matematik öğretmenliği programı öğretmen adaylarının en fazla ayırıştırıcı öğrenme stillerini tercih ettiklerini bildirmiştir. Yine Pehlivan (2010) tarafından yapılan çalışmada, Fen Bilgisi, Okul Öncesi ve Sınıf öğretmenliği programı öğretmen adaylarının ayırıştırıcı öğrenme stillerine Sosyal Bilgiler programı öğretmen adaylarının ise özümseyen öğrenme stillerini tercih ettiğini belirtmişlerdir. Ateş ve Altun (2008) tarafından yapılan çalışmada ise Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin en fazla ayırıştırıcı daha sonra özümseyen, yerleştiren ve değiştiren öğrenme stillerine sahip olduklarını belirtmiştir. Bu çalışmada İlköğretim Matematik Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği programı öğrencileri 'değiştiren' öğrenme stili; Fen ve Teknoloji Öğretmenliği ile Sınıf Öğretmenliği programı öğrencileri 'özümseyen' öğrenme stili daha çok benimsemişlerdir. Okul öncesi Öğretmenliği programı öğrencileri 'değiştiren' ve 'yerleştiren' öğrenme stillerini benimsemişlerdir. Bunun yanı sıra Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi programı öğrencileri 'değiştiren', 'ayırıştırıcı' ve 'yerleştiren' öğrenme stillerini aynı oranda benimsemişlerdir. Öğretmen adaylarının, öğrenme stillerinin benzer araştırmalarda farklı sonuçlar taşıması, bu çalışmanın daha geniş katılımlı çalışma gruplarında yürütülmesi gerektiğini düşündürmektedir.

İlgili literatürde, özel alan yeterlik puanlarının cinsiyete göre durumunun incelendiği bazı çalışmalarda, Aktağ ve Walter (2005) Çapri ve Çelikkaleli (2008) kadınlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Demiral, Baydar ve Gören (2010) sınıf öğretmen adayları üzerine yaptıkları çalışmada; kadın ve erkek adayların sanat ve estetik ile beden eğitimi ve güvenlik yeterlik alanlarında farklılıklara sahip olduklarını; yine kadın ve erkek adayların bireysel sorumluluk ve sosyalleşme ile bilimsel ve teknolojik gelişmeler alanları konusundaki fikirlerinin birbirine yakın olduklarını belirtmiştir. Çalışmamızda ise, cinsiyet gruplarının Özel Alan Yeterlik Puanı (ÖAYP) açısından karşılaştırılması sonuçlarına göre kadınlarla erkekler arasında özel alan yeterlilik puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır. Kadınların özel alan yeterlik düzeyleri sıra ortalamaları erkeklerden daha yüksektir, bu bağlamda kadınların özel alan yeterlik düzeyleri daha yüksektir yorumu yapılmaktadır. Toplumumuzun geleneksel meslek seçim paradigmasını gözönünde bulundurulduğunda kadınların mesleki değerleriyle öğretmenlik mesleğinin koşulları ile örtüştüğü; kadınların bu mesleği isteyerek seçtiği ve toplum tarafından onaylandığı için özel alan yeterlikleri üzerinde bu durumun etkili olduğu düşünülmektedir.

Öğrenim görülen program ile Özel Alan Yeterlilik Puanı açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır. Özel alan yeterlik düzeylerinin en yüksek olduğu grup Sınıf Öğretmenliği programı ve Okulöncesi Öğretmenliği programı öğrencileri; özel alan yeterlik düzeylerinin en düşük olduğu grup ise İlköğretim Matematik Öğretmenliği programı öğrencileridir. Kök, Çiftçi ve Ayık (2011)' in okulöncesi öğretmenliği öğrencilerinin özel alan yeterlikleri ile ilgili yapmış olduğu çalışmada da, okulöncesi öğretmenliği öğrencilerinin özel alan yeterlik puan ortalamasının yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrenme stillerine göre özel alan yeterlik puan ortalamaları incelendiğinde, 'ayrıştırıcı' öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin özel alan yeterlik puan ortalaması en yüksek düzeyde; 'özümseyen' öğrenme stilini benimseyen öğrencilerin özel alan yeterlik puan ortalaması en düşük düzeydedir. Ayrıştırıcı öğrenme stiline sahip bireyler; problem çözme, karar verme, fikirlerin mantıksal analizi ve sistematik planlama önemlidir. Problem çözme konusunda başarılıdırlar ve problem çözerken sistemli olarak planlama yaparlar. Planlı çalışmayı severler. Yapararak öğrenme önemlidir. Özümseyen stiline sahip bireylerin özellikleri ise; kavramsal modelleri yaratma en belirgin özellikleridir. Bir şeyler öğrenirken soyut kavramlar ve fikirler üzerinde odaklaşırlar (Ekici, 2013). En etkili ve kalıcı öğrenmelerin, somut yaşantılar yoluyla ve yaparak-yaşayarak, birden fazla duyuya hitap edilerek gerçekleştirildiği düşünüldüğünde öğretmen adaylarının soyut kavramsallaştırma ve aktif yaşantı öğrenme biçimlerini birleştirerek bir örüntü kurmalarının öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerini olumlu yönde etkilediği, özümseyen öğrenme stiline sahip öğretmen adaylarının öğretmenlik özel alan yeterliklerini; kavramsal modelleri yaratma gibi bir işin içine girmekten çok izlemeyi tercih eden özelliklerinin ve

soyut düşüncülerinin olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir. Öğrenme stillerine yönelik deneysel çalışmalar gerçekleştirilerek, öğretmen adaylarının öğrenme stilleri belirlenebilir. Öğrenme yaşantılarının öğretmen adaylarının öğrenme stillerine göre düzenlenmesi ve öğretmen adaylarının kendi öğrenme stillerinin bilincinde olarak ders kazanımlarına ulaşmaya çalışmasının, özel alan yeterliklerine olumlu bir katkı sağlayacağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, I. ve Walter J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-131.
- Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*, 87, 37-47.
- Ateş, A. ve Altun, E. (2008). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğrencilerinin öğrenme biçimleri ve öğrenme tercihleri. *Eurasian Journal Of Educational Research*, 30, 1-1.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.
- Çavaş, B. (2010). *Fen laboratuvarının önemi*. <http://kisi.deu.edu.tr/bulent.cavas/ders/flu1.ppt> adresinden erişilmiştir.
- Demiral, H., Baydar, F. ve Gönen, İ. (2010). Sınıf öğretmenliği özel alan yeterlikleri hakkında öğretmen adaylarının görüşleri, 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, 20-22.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Ekici, G. (2013). Gregorc ve Kolb öğrenme stili modellerine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin cinsiyet ve genel akademik başarı açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 38(167), 211-225.
- Felder, R. M. & Silverman, L. (1998). Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering Education*, 78 (7), 674-681.
- Gençtürk, E. , Akbaş, Y. & Kaymakçı, S. (2012). Qualifications of an ideal teacher according to social studies preservice teachers. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(2), 1569-1572.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karagöz, N., Tezel, Ö., ve Özabacı, N. (2009). Fen ve teknoloji dersindeki öğrenme biçimlerinin güdülenme ve başarıya etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 277-292.
- Kahyaoğlu, M. ve Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki özyeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 73-84.
- Kolb, D. A., Boyatzis, R. E., & Mainemelis, C. (2001). Experiential learning theory: Previous research and new directions. *Perspectives On Thinking, Learning, And Cognitive Styles*, 1, 227-247.
- Kök, M., Çiftçi, M., & Ayık, A. (2011). Öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin bir inceleme (okul öncesi öğretmenliği örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 169-183.
- MEB. (2006). Öğretmenlik yeterlikleri. *Tebliğler Dergisi*, 69(2590), 1491-1540.
- MEB. (2008). *Öğretmenlik yeterlikleri, öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Ankara: MEB Yayınları.
- Pehlivan, K. B. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 9(2), 749-763.

Üstüner, M., Demirtaş H. , Cömert M., Özer N. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1- 16.

SUMMARY

Teaching profession is a profession that teacher need to improve him/herself. Improvements in science and technology in our century develop and change the every part of society life. Education universe is one of the most effected field by this develop and change. Aim of education is to provide individuals to be aware of new improvements and information suitable for our century and arise both their own happiness and their nationalities to level of contemporary civilizations. On one hand, a teacher should keep pace with innovations and on the other hand he should raise student for a society which is open minded for innovations (Kahyaoğlu ve Yangın, 2007). Depending on this situation, general teacher competence, which is needed to carry on their duty and responsibility, for teacher and specific field competence intended to braches gain more importance. Teacher competence is described as information, skill and attitude that must be possessed to fulfill teacher profession in an effective and efficient (MEB, 2006). Specific field competence consists of “competence field”, “Qualifications”, and “performance show”. Competence field includes forms of theme, concept, skill and values related to each other in a specific area. While competence is described as a status which having skill, information, attitude required to fulfill duty special to a field in a profession are, performance is describes as observable-measurable behaviors which are evidence whether competences will come true (MEB, 2008). A learner need to get to know him/herself and ways of learning in order for learning to take place effectively. The concept of “Learning style” has emerged as a result of studies of examining the differences between people. Learning style includes observable and distinguishable behaviors which give clues about every individuals. (cited in Karagöz, Tezel and Özabacı, 2009). Learning style is taking into consideration of differences like processing, organizing, perceiving the learned knowledge and solving problem, creating product, motivation and consequently, learning is the information coming out of designing the teaching process (Felder and Silverman, 2008). Thus, learning style of teacher candidates, status determination of specific field competence is important for teacher candidates to be trained as qualified teachers. In this context, aim of this research is to examine the specific field competence of teacher candidates with learning style.

This study is a research intended to determine the relationship between academic major competencies of teacher candidates and learning style. Research is descriptive in this sense. General screening method was used to carry the research. Scan pattern is an approach aiming to describe a situation as it is both in past and present. Study universe consists of 275 senior students who study in Education faculty of Ahi Evran University. As data collection tool; personal information form developed by researcher, five-point Likert type formed adhering to original performance indicator level A2 of specific field competence of teacher profession from teacher competence with the scope of “Basic Education Support Project” by MEB and 3th edition of Kolb learning style inventory (KÖSE-3) developed by David Kolb were used.

In the study universe, female teacher candidates preferred changing, decomposition and establishing learning styles more than male teacher candidates; male teacher candidates preferred assimilation learning style more than female teacher candidates. The most preferred learning style is changing learning style with a %30, 6 rate. Students of mathematic, social studies and Turkish teaching for primary school preferred “changing learning style”; students of Science and Technology teaching and classroom teaching preferred assimilation learning style more. In terms of specific field competence score of gender groups (ÖAYP), according to results of comparing with Mann-Whitney U Test, there is statistically significant difference between female and male in terms of specific field competence ($U=6150,5$, $p<,05$). For the scores of specific field competence of academic program groups, according to analyze results of comparing with Kruskal-Wallis H Test, there is meaningful difference between learners who study from different programs in terms of Specific Field Competence Score ($X^2=195,505$, $p<,05$). While the group with the highest level of competency is classroom teaching program learners, the group with the lowest level of competency is learners of mathematic teaching program for primary school. When average of specific field competency scores are examined according to learning styles, average of specific field competency score of learners adopting composition learning style is the highest level ($X= 4,1526$); average of specific field competency score of learners who adopt assimilation learning style is the lowest level ($X= 4,0003$).

Individual’s learning styles vary in themselves. It is thought that learning styles of senior students will have a different nature than first-year students because of experience of high education. Having different results from similar research of teacher candidates means that this study need to be held in study group which has a broader participation. Considering the paradigms of our society’s traditional profession choice, as females’ profession values match with requirements of teaching profession; females choose this profession by will and as this profession is confirmed by society, it is thought that this situation is influential on specific field competency. When it is considered that the most effective and permanent learnings take place through concrete experience, it’s thought that by doing and sensing and addressing multiple senses, teacher candidates’ setting up a pattern by combining abstract conceptualization with active life learning style influence the specific field competency of teaching profession positively, specific field competencies of teacher candidates adopting assimilation learning style effect their characteristics which prefer watching rather than creating conceptual models and their abstract thinking adversely. Learning styles of teacher candidates can be uncovered by performing experimental studies related to learning styles. It may be said that organizing learning experience of teacher candidates according to learning styles and trying to reach course achievements by being aware of their own learning styles contribute to specific field competencies positively.